Razdelano do detajlov: prednji del konja

Tretji v seriji prispevkovo konjevi konformaciji

Na hitro ponovimo najpomembnejše oporne točke, o katerih smo pisali v prejšnjih prispevkih. Najprej smo govorili o tem, kako izuriti svoje oko:

- **Vtisnite si predstavo o idealnem konju v spomin.**
- **Izurite svoje oko, da bo »videlo« ogrodje konja.**
- **Izurite (prepričajte) se, da boste podzavestno najprej iskali dobro – mislite pozitivno, ne negativno.**
- **Razvijte sistem ogleda konja in se ga držite.**

Potem pa še o opornih točkah za ugotavljanje ravnotežja:

- **nagib ramena**
- **razmerje med zgornjim in spodnjim delom telesa**
- **razmerje med zgornjim in spodnjim delom vratu**
- **kvadratna oblika boka**

Ko enkrat spoznamo prve korake pri ocenjevanju konja, se lahko spustimo tudi v podrobnosti. Del tega vključuje tudi identificiranje napak v zgradbi oziroma konformacijskih nepravilnosti. Z izrazom konformacijska nepravilnost strokovnjaki označujejo spremembe oziroma odstopanja od idealne zgradbe konjevega skeleta.

relativno korektna stoja prvih nog

Konjeva noga se mora spopadati z dvema silama: teža telesa jo pritiska k tlem, od tal pa se vrši pritisk tudi navzgor. Vse, kar je s tem udom povezano, njegov »steber« - kost, nagib biclja, velikost kopita ipd. pomaga premagovati oziroma obvladovati te sile. Sila ne spreminja smeri, vedno gre naravnost. Sila teže pritiska ravno preko podlakta (zgornje piščali), s tal pa se vrača v ravni črti preko piščali. Prav iz tega razloga so strukturna odstopanja neželena, saj se sile ne razporejajo enakomerno po nogi, s tem pa se poveča verjetnost kasnejše šepavosti ob večjih obremenitvah.

Korektna zgradba je še posebej pomembna pri prvih nogah, saj konj nosi 60 odstotkov svoje teže na prvem koncu in samo 40 odstotkov na zadnjem. Seveda si ob nakupu konja želite, da bi imel popolno stojo, vendar morate več pozornosti nameniti prvemu delu. Ker je idealnega konja težko najti, je pomembno vedeti, kdaj in do katere mere je odstopanje sprejemljivo in kdaj več ne. Nekatera odstopanja so bolj prejemljiva kot druga, konj, ki stoji navzven, »francoz«, samo s kopiti, je vsekakor boljša izbira kot tisti, ki s kopiti sicer stoji korektno, vendar pa je koleno obrnjeno navznoter. Pri drugih gre za stopnjo odstopanja, npr. koliko konj stoji navzven.

Imamo »idealno« in imamo »sprejemljivo«. Idealna konformacija ohranja konja zdravega, a sprejemljivo odstopanje po drugi strani lahko izboljša konjevo delo. Preveliko odstopanje pa, kot smo že omenili, povečuje verjetnost šepavosti. Poglejmo si primere. Pri dirkalnem quarter konju, galoperju, daje bicelj, bolj strm od idealnega, konju več moči pri štartu iz vrat, še posebej na krajši stezi. Če pa je bicelj le preveč strm, se pri konju lahko pojavijo resne težave, ker zgradba biclja ne omogoča absorbcije sile ob trčenju kopita in tal.

Če konj strukturno ni korekten, še ne pomeni, da bo zaradi tega imel zdravstvene težave, po drugi strani pa statistike kažejo, da je večina konjev z zdravstvenimi težavami strukturno nekorektna.

Povprečne napake, ki jih vidimo na sprednjem delu

Predstavljajte si vertikalno (recimo ji idealna) linijo, ki poteka od točke ramena do tal. Pri idealni prvi nogi (gledano od spredaj) linija poteka po podlakti, čez sredino kolena, po piščali skozi center kopita do tal. Vendar pa je tako idealnih primerkov izredno malo. V večini primerov je zaslediti manjša odstopanja, dosti večje pa je število konjev, ki stojijo navzven kot tistih, ki stojijo navznoter (t.i. medvedja stoja).
Prav zato je vertikalna linija v pomoč, saj se na tak način hitro definira, ali stoji konj navzven (linija poteka preko notranjega dela kopita) ali stoji navznoter (linija gre skozi zunanji del kopita), pozorni pa bodite tudi na kolena. Povsem možno je, da konj stoji s kopiti naravnost, vendar pa vertikalna linija ne poteka po sredini kolena, saj jih ima lahko obrnjena navzven ali navznoter.
Napačna stoja se opazi tudi, če gledate konja, ko hodi proti vam. Tisti, ki stoji navzven, bo pri hoji nogo zanihal navznoter, proti drugi in obratno, konj, ki stoji navznoter, bo zaokrožil navzven. Pri izrazitejši francoski stoji se konji kaj radi udarjajo po nasprotni nogi.
Manjše napake se lahko korigirajo s spodrezovanjem kopit, vendar se tako korigira samo izgled, nikakor pa to ne spremeni načina hoda. Izkušen konjar to lahko hitro opazi, saj pri »popravljanih« kopitih linija svitka ni vzporedna s tlemi.

Pogoste napake, vidne s strani

Zopet si zamislimo linijo, tokrat jo spustimo iz sredine ramena do tal. Idealna črta poteka po podlakti, čez sredino kolena in vzdolž piščali. Na poti skozi bicelj »izstopi«, se na tleh konča za peto kopita.
Nepravilnost, ki izstopi ob takšnem gledanju, je koleno, ki je pomaknjeno preveč naprej oz. preveč nazaj, tako, da se v bistvu zgornja in spodnja piščal spajata pod kotom. Vsaka taka nepravilnost zmanjšuje atletske sposobnosti konja. V karpalnem sklepu sta dve vrsti s po štirimi kostmi. Pri močnem iztegovanju in krčenju v nepravilnem sklepu se zgornja in spodnja vrsta »kockastih« kosti sreča, posledica pa so odkruški kosti.

Ravni biclji

Če že zgoraj omenjena črta poteka čez bicelj in se tal dotakne preko kopita, je bicelj prestrm.
Zamislite si, da ima bicelj funkcijo amortizerja, da je njegov namen absorbirati šok, udarec iz tal. Drug tak amortizer je ramenski sklep. Raven oz. strm bicelj izgubi večino sposobnosti absorbirati sile, ki pritiskajo nanj od spodaj in zgoraj, v večini primerov pa strm bicelj sovpada tudi s strmin ramenom, kar pa vse skupaj vpliva tudi na samo ravnotežje konja.

Varljive fotografije

Bodite previdni pri ocenjevanju konja na podlagi fotografije. Kot fotografiranja, podlaga, ozadje ali »nepravi« trenutek, ko se npr. konj prestopa, lahko korektnega konja prikažejo kot slabega in obratno. Ne ustvarjajte si mnenja na podlagi (ene same) fotografije!

Na prvi pogled so biclji konja na spodnji fotografiji, glede na kriterije, navedene v prispevku, strmi, vendar je v tem primeru za takšno stojo kriva mehka podlaga maneže. Nogi sta neenakomerno pogreznjeni in konj je le prilagodil svoje ravnotežje terenu. Na zgornji fotografiji (tega istega konja), posneti na trdi podlagi, je razvidno, da ima konj korektno strukturo.

Še en primer, ko fotografija ne kaže dejanskega stanja – leva noga konja stoji za desno, na hitro pa slika daje vtis, da ima konj kolena obrnjena navznoter.

Povzeto po članku *Down to Details: Front End, 3/6; Christine Hamilton, AQHJ 05-06*